

Střední škola stavební a strojní Teplice

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

školní rok 2018/2019

ŠMP Bc. Pavel Nohál

Minimální preventivní program

1. Charakteristika školy

- SŠSaS Teplice má tři pracoviště. Hlavní je v Teplicích a další jsou v Krupce a v Duchcově. Ve školním roce 2018/19 má pracoviště v Teplicích 13 tříd s 233 žáky. Žáci se střídají vždy po týdnu ve škole a v odborném výcviku. Naprostá většina žáků do školy a na OV dojíždí.
- Ve škole v Teplicích je také Domov mládeže, který je obsazen většinou žáky jiných škol a zařízení.
- Součástí školy je i školní jídelna.
- Materiálně technické vybavení – ke společným akcím se využívá aula školy, třídy nebo tělocvična.
- Vnitřní zdroje školy - odborná literatura a časopisy/Prevence/
 - videotéka
 - www stránky školy
 - nástěnky
- Riziková místa
 - okolí školy
 - WC
 - málo využívané části školy

2. Cíle minimálního preventivního programu

Cílem výchovného působení v oblasti prevence je, aby žáci byli odpovědní za vlastní chování a způsob života. Týká se to zejména těchto jevů:

- Násilí a šikanování
- Záškoláctví
- Kriminalita, delikvence, vandalismus a jiné formy násilného chování
- Ohrožování mravnosti
- Xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu
- Užívání návykových látek
- Netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství
- Divácké násilí
- Sekty a sociálně patologická náboženská hnutí
- Zdravý životní styl

Žáci by měli získávat následující znalosti, dovednosti a postoje

- umět posoudit rizika, která užívání drog přináší, jejich vliv na zdraví, budoucí zaměstnání i úroveň vzdělání
- dokázat odmítnout nabízenou drogu
- mít zodpovědný přístup k životu, zdraví, vlastní morálce a osobním hodnotám
- chápat význam vlastního zodpovědného chování vůči společnosti
- umět nalézt pomoc sobě i druhým
- umět si vytvořit vlastní pozitivní obraz
- znát právní důsledky šikany, zastrašování a užití násilí

Žáci by měli být vedeni

- k rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- k vedení zdravého způsobu života
- k odolnosti proti stresu, negativním zážitkům a vlivům
- k samostatnému správnému rozhodování
- ke schopnosti týmové práce
- ke schopnosti řešit problémy
- k podílení se na tvorbě prostředí a životních podmínek
- k pěstování právního vědomí

3. Realizace minimálního preventivního programu

Program je realizován začleněním do jednotlivých vyučovacích hodin (zejména český jazyk a literatura, občanská nauka, právní nauka, tělesná výchova). Realizace probíhá na základě dohody mezi metodikem prevence a jednotlivými vyučujícími. K realizaci programu jsou také využívány jednodenní akce (exkurze, sportovní akce, výlety).

4. Východiska programu prevence

Školské dokumenty pro oblast primární prevence

Zákony:

Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona

563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Zákon č. 379/20015 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami

Zákon č.65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Vyhlášky:

Vyhlášky č. 72 a 73

5. Účastníci programu primární prevence

Ředitel školy
Školní metodik prevence
Výchovný poradce
Pedagogický sbor
Žáci
Rodiče

6. Plán akcí na školní rok 2018/2019

- Zajištění jednorázových akcí pro žáky (dle nabídky spolupracujících organizací), celoroční program Sportem proti drogám.
- Získávání nových materiálů pro metodika
- Získávání propagačních materiálů pro žáky
- Další vzdělávání metodika prevence

7. Spolupracující organizace

PPP Teplice

PČR Teplice

Věznice Bělušice-psovod

KC Teplice

Úřad práce

OHES

Městské a obecní úřady (oddělení sociální prevence, kurátoři pro mládež)

Člověk v tísni

Centra protidrogových aktivit

8. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou informováni prostřednictvím:

- zápisů v žákovských knížkách
- třídních schůzek
- osobních konzultací
- informačních nástěnek
- www stránek školy

V Teplicích 3 .9. 2018

Bc. Pavel Nohál

ŠMP

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Stanovuje zákaz používání elektronických cigaret ve školách a školských zařízeních.

Zakazuje se kouřit ve škole a školském zařízení, v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení, v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let, ve vnitřním zábavním prostoru, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala, a dále v jiném vnitřním prostoru po dobu pořádání kulturní a taneční akce.

Zde se zakazuje používat i elektronické cigarety.

Škola se dopustí správního deliktu tím, že:

nevyzve osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo používání elektronické cigarety na místě, na němž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila (pokuta do 50.000 Kč),

nesplní označovací povinnost grafickou značkou „Kouření zakázáno“ a text o zákazu používání elektronických cigaret (pokuta do 10.000 Kč),

osobu, která je ve škole zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a je ve stavu, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, nevyzve, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila (pokuta do 50.000 Kč).

Krizový scénář - Počáteční stádium

Jak postupovat při objevení problému (informací od rodičů, žáků, vlastním pozorováním):

- nahlášení TU – ŠMP + VP – zvolí strategii řešení

!! CHRAŇTE ZDROJ INFORMACÍ !!

1. krok - Odhad závažnosti onemocnění informovat ŠMP, VP, (popř. TU) - dále v textu ŠMP, VP a TU

- velmi důležité je určit, jestli daný problém vyřeším (je to moje?) anebo jestli už problematika patří odborníkům (počáteční stádium, pokročilé stádium, neobvyklá forma šikanování - lynč)

4 kritéria:

- a) způsob chování a vypovídání obětí a svědků, je to moje pokud jsou otevření, ochotní pomoci a nesouhlasí se špatným chováním (viz. tabulka),
- b) závažnost a četnost agresivních projevů,
- c) čas – jak dlouho šikanování trvá,
- d) počet agresorů a obětí.

Oznámení vedení školy, nástin řešení a vymezení rolí (kdo, co bude dělat – jednotný postup).

2. krok - Rozhovor s informátory a obětí provádí ŠMP + VP (popř. ŠSP) - kabinet

- rozhovor s informátory (rodič, kamarád, kolega – kdokoliv kdo na problém upozorní)

- nereagovat obranně
- nezpochybňovat
- **důležité je chránit zdroj a obsah informací!**
- dostanu-li signál od kohokoli – začnu třídu pozorovat (přímé varovné signály – ověřování informací)
- důležitá je empatie – nedávat rady, jen vnímat i jakoukoli „scifi“ výpověď, VŽDY ověřit
- po odchodu informátora si vše zapsat

- rozhovor s obětí

- **! rozhovor musí být proveden tak, aby o něm ostatní nevěděli – možná pomsta agresorů**
- nereagovat obranně
- nezpochybňovat
- empatie, otevřenost
- důležitá je empatie – nedávat rady, jen vnímat i jakoukoli „scifi“ výpověď ověřit
- *neslibovat něco, co nemůžu splnit*
- důležité je vše si zapsat pro další potřebu

3. krok - Nalezení vhodných svědků ŠMP , VP, ŠSP + TU

- spolupráce s informátory a oběťmi – vytipování svědků

- důležití jsou žáci, kteří sympatizují s obětí (sympatie x nesympatie oběti)
- ! nevybíráme si podle svých sympatií a podle jejich chování
- *výslech svědků nejlépe mezi čtyřma očima* (např. po vyučování, požádat o odnesení pomůcek do kabinetu), aby ostatní nevěděli (ochrana oběti)

4. krok – Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky

- rozhovory individuálně !

- nesmí se konfrontovat oběti s agresorem, ani jejich zákonní zástupci- přecházení konfliktu! – viz. trojrozměrný pohled – šikana jako závislost
- **konfrontace svědků** (ale i tak max. 2 spolu) - pouze při protichůdných informacích **!OPATRŇE!**

5. krok – Ochrana oběti

- zvýšená pozornost ve školním klimatu (třídním)
- zpřísnit dozory (ošetřit pohyb dětí na záchodech, cestě do školy) a časté nahlížení do třídy o přestávce (nenápadně)
- po dobu šetření je možné se souhlasem vedení nechat oběť doma,
- doporučit rodičům odborníka v PPP nebo v SVP, či v jiné instituci zabývající se touto problematikou,
- praktický lékař.

6. krok – Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

- vnější obraz šikanování! (popis nemocného čili patologického chování)

- nutnost poskládané mozaiky informací, (důkazy, musím mít jistotu o tom, co se ve třídě děje - vztahy)

- konfrontace A – A (při rozporuplnosti informací – opět max. 2)

2 linie – rozdělení řešení: Linie Agresor a linie Oběť

7. krok – výchovná komise –

- za účasti vedení školy + metodik prevence + výchovný poradce + třídní učitel + rodič + odborník = seznámení s problémem (postihy agresorů – odkaz na Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, čl. 5 – výchovná opatření)

- Nástin struktury výchovné komise:

- Úvod, přivítání – *vedení školy*
- Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora) – *vedení školy, popř. řešitel problému (ŠMP, VP, TU)*
- Jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování – *vedení školy*
- Vyjádření zákonných zástupců
- Možná navrhovaná řešení ze strany zákonných zástupců, (možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou).
- Seznámení rodičů s konkrétními možnými řešeními, které navrhuje škola – *vedení školy*
- Domluvit se na časovém horizontu (z hlediska nápravy chování agresora) - *TU*
- Zpětná kontrola (zda se situace zklidnila) - *TU*
- ***Nezapomenout upozornit rodiče na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou - vedení školy***

Pozn. zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.

Z tohoto jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, struktura, závěr (na čem jsme se dohodli) podpisy všech zúčastněných, souhlas rodiče, že byl s celou záležitostí seznámen a s navrhovanými řešeními souhlasí.

8. krok – Linie Oběť : rozhovor se zákonnými zástupci obětí – TU, ŠMP, VP (popř. vedení školy)

- jiný den než výchovná komise, !individuální setkání
- sdělení zákonným zástupcům, co jsme v dané věci zjistili (závěry zjištění, domluva na dalších opatřeních)
- časový horizont pro sledování situace (14 dní informace o situaci – rodinné a školní klima)
- **spolupráce (ochrana oběti)**

Kontakt na instituce / konkrétní odborník zabývající se problematikou šikany:

- Pedagogicko-psychologická poradna,
- praktický lékař,
- Středisko výchovné péče

9. krok – Práce s celou třídou

- uzavření celé záležitosti vedením školy ve třídě (VP, ŠMP, TU)

- nastavení pravidel – charta třídy (nutno dodržovat všichni!) *TU* + *ŠMP* a informování pedagogického sboru
- třídu neustále sledovat
- ozdravení třídy – dlouhodobý proces
- při nezastavení problematiky šikanování kontaktovat ŠMP, VP (přivolání pomoci – instituce zabývající se touto problematikou)

Prevence – kamarádské vztahy a bezpečné klima.

Postup při řešení počáteční šikany : „pedagogická chirurgie“

(zpracováno podle Koláře, M: Bolest šikanování)

- 1. Odhad závažnosti onemocnění**
- 2. Rozhovor s informátory a oběťmi**
- 3. Nalezení vhodných svědků**
- 4. Individuální rozhovory se svědky (příp. konfrontace)**
- 5. Ochrana oběti**
- 6. Výchovná komise**
- 7. Rozhovor s rodiči oběti**
- 8. Práce s celou třídou**

Strategie vyšetřování

Hlavní zásady:

- snahou musí být zabránit prozrazení toho, kdo o šikaně informoval, tedy ochránit informátory před pomstou agresorů
- vyšetřování obětí i svědků, ale i agresorů je realizováno tak, aby ostatní nemohli vyhodnotit, co kdo řekl!

Pět kroků vyšetřování:

1. rozhovor s informátory a oběťmi
2. nalezení vhodných svědků
3. individuální rozhovory se svědky
4. zajištění ochrany obětem
5. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

NIKDY NEKONFRONTUJTE OBĚŤ S AGRESOREM (i kdyby to žádali rodiče agresora; ochrana oběti je hlavní úkol)!

Při vyšetřování hledáte odpovědi na následující otázky:

Cíle vyšetřování: získání konkrétních informací :

- Kdo je obětí? Případně kolik je obětí?
- Kdo je agresorem, příp. kolik jich je?
- Kdo je iniciátorem, kdo aktivním účastníkem a kdo je agresor i oběť ?

- Co, kdy, kde a jak konkrétního dělali agresori obětem?
- K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
- Kde byli a co dělali, příp. jak reagovali ostatní?
- Jak dlouho šikanování trvá?

Výpovědi k jednotlivým otázkám je nutné důkladně zapsat a uspořádat do kvalitního důkazního materiálu.

Musíte mít jistotu, **jak šikanování konkrétně probíhalo**.

Nejdůležitější je **vypracování přehledu hlavních typů agresorů** (iniciátorů, aktivních účastníků a agresorů, kteří jsou současně obětí); u jejich jmen si poznamenejme přesné údaje kdy, kde, jak a komu co udělali. *(Potřebujete to pro sebe, abyste byli chráněni před stížnostmi rodičů agresorů.*

Struktura vyšetřování svědků a agresorů

- svědky povzbudit, podpořit, zajistit bezpečí;
- u agresorů a falešných svědků – moment šoku, překvapení – konkrétní důkazy jejich činnosti

Taktika vyšetřování

- pružná, alternativní
- závisí na odhadu vnitřního vývoje šikany, na věku dětí a na mnoha dalších okolnostech
- u počáteční je psychologicky měkká a odborně méně náročná , u pokročilé šikany je taktika psychologicky tvrdá a odborně složitá
- metody musejí mít vždy charakter překvapení a skrytosti.

1. Zahřívací předkolo je třeba navodit určitou atmosféru. Ta je jiná mluvíme-li s obětí a se svědkem a jiná při hovoru agresorem. Zatímco v prvním případě se snažíme vzbudit pocit jistoty a bezpečí, agresora naopak znejišťujeme, využíváme napětí, momentu překvapení a šoku.

2. Monolog V "zahřívacím předkole" "Monolog" můžeme ve vyšetřování vynechat. Slouží k tomu, aby žák - svědek nebo agresor svými slovy řekl, co se přihodilo. Někdy se zaplete do vlastní lži

3."Dialog" "Dialog" není dialogem v pravém slova smyslu, jde v něm o kladení otázek vyšetřovanému žákovi a o jeho odpovědi. Po celou dobu je třeba udržovat citové napětí. Nejběžnější variantou je tzv. přitlačení ke zdi. Agresorovi jsou nabídnuty nějaké polehčující okolnosti, když se přizná, zároveň je ubezpečen, že v případě dalšího šikanování bude nekompromisně potrestán.

4. Konfrontace Při rozhovoru s agresorem je důležité, na co se ptáme a jakým způsobem. Významnou roli hraje neverbální komunikace. Např. jak se na agresora díváme (dlouhý chladný pohled znejistí), v jaké jsme od něj vzdálenosti (příliš velká vzdálenost i přílišná blízkost zneklidňují), zda on sedí a my stojíme (pocit převahy). I kladenými otázkami agresora znejištujeme, hledáme v jeho slovech rozpory, chytáme se přeroknutí atd. Konfrontace není nutná v každém případě. Někdy se dělá buď mezi svědky - aby se ujasnily rozpory - nebo mezi agresory. **Konfrontaci agresorů (posadíme je tváří v tvář) regulujeme, sledujeme rozpor mezi slovy a gesty.** "Neverbální komunikace je starší než verbální a je mnohem pravdivější," zdůrazňuje dr. Kolář.

Další výslechové taktiky:

Povození na kolotoči – sprcha otázek

Znejištování

Odnímání důvěry

Vzbuzování protireakce

Rozhovor s obětí

- Empatické aktivní naslouchání (*povzbuzování, objasňování, parafrázování, zrcadlení pocitů, shrnutí, uznání, potvrzování*)
- Ujišťování o hodnotě
- Ubezpečování o dalším postupu
- Podpora a zajištění bezpečí

Krizový scénář při zjištění pokročilé šikany (3. – 5. stádium)

I. Odhad závažnosti onemocnění

- **chování, spolupráce, vztahy, celková atmosféra**
(„dusná atmosféra“, strach, napětí, nesvoboda; souhlas s jednáním a normami agresorů, obviňování oběti, bagatelizace nebo popírání násilí, nespolupráce svědků, popírání, odmítání vypovídat ze strachu z následků, ustrašenost oběti – popírání násilí, sebeobviňování)
- **závažnost a četnost agresivních projevů**
(brutální projevy výsledkem delšího vývoje šikanování, i psychické formy psychoteroru)
- **doba, po kterou šikanování probíhá**
(z výpovědí – déle než tři měsíce – rozvinutější forma)
- **počet obětí a agresorů**
(větší počet A i O – náznak nastolení destruktivních skupinových norem)

Při odhadu závažnějších forem a stádia šikanování je závazný krizový plán, který upravuje:

- způsob ochrany oběti/-í
- povinnosti pedagogických pracovníků a jejich jednotný postup
- žádost o vstup specializovaného servisního zařízení
- zajištění součinnosti – technické a organizační podmínky, příp. personální
- zajištění a koordinace informačních toků
- opatření – školní řád, klasifikační řád, pracovní řád, příp. podle § OZ, § TZ
- způsob další práce se třídou, s jednotlivými aktéry

II. Strategie vyšetřování

- **zajištění bezpečí oběti, příp. informátora**
- **zvýšení pedagogického dozoru na rizikových místech, v rizikových situacích**
- chránit a zabránit prozrazení informátora
- rozhovor s informátory, obětí – dokumentace poskytnutých prvotních údajů, důkazů
- **kontaktování externího servisního zařízení – odborník na vyšetřování šikany, policie**

- poskytnutí dosavadních dostupných informací, zajištění organizačních podmínek vyšetřování – místnost, součinnost)

III. Závěry vyšetřování

- součinnost s dalšími subjekty – kompetenční mapa / co, kdo, kdy a jak
- **zajištění ochrany oběti, resp. informátora** (pravidelná setkání, telef. kontakt, zajištění odb. péče, cílené sledování oběti, docházky, stanovení ochránců oběti)
- prokázání a usvědčení agresorů, přiznání
- **jednání výchovné komise** (viz scénář zasedání výchovné komise)- **realizace opatření**
- **oznámení o potrestání agresorů** před celou třídou – vyjádření stanoviska a postoje školy
- **léčba skupiny** - intervenční program ve spolupráci s odborníky, restrukturalizace třídy nejčastěji rozbití stávající skupiny
 - vždy vyloučit ze skupiny jádro agresorů
 - sestavit nově konstelaci žáků – pozitivní tendence, přítomnost „hvězdy“
 - realizace vnějšího nátlaku – kázeňská opatření, výchovná opatření
 - spolupráce se servisními zařízeními

3.7. POPLACHOVÝ PLÁN – při výbuchu skupinového násilí

Při výbuchu šikanování – školního lynče- dochází k okamžitému uplatnění závazného předem zpracovaného a ověřeného postupu pracovníků školy, který upravuje:

- základní opatření pro zastavení násilí a ochrany oběti; strukturu zjištění skutečností a popis situace
- způsob a zajištění organizačních podmínek
- úkoly konkrétních pověřených osob
- dostupnost aktualizovaných kontaktů na zákonné zástupce žáků, OSPOD, Policii ČR a servisní zařízení
- způsob a zajištění informačních toků

metodické východisko pro účinnou pomoc

- **překonání šoku pedagoga**
- **bezprostřední záchrana oběti**

- **zvláštní organizační opatření (strategie se týká všech žáků ve třídě)**
- **rozhovor s informátory a oběťmi**
- **nalezení vhodných svědků**
- **individuální, příp. konfrontační rozhovory se svědky**
- **ochrana oběti**
- **rozhovor s agresory, příp. konfrontace mezi nimi**

Blíže k jednotlivým krokům:

vzhledem k věku, odhadu závažnosti onemocnění nutno použít tvrdší a hlavně vysoce odborný postup

nutné: poplachový – krizový scénář /kdo, co, kdy, kde, jak, s kým/

- zastihnout agresory nepřipravené
- provedení individuálních rozhovorů se všemi přítomnými žáky – organizačně zabránit domlouvání
- okamžitý zásah ve spolupráci s kolegy

krizový scénář pro „lynč“

a, interní ochrana

1. první kroky pomoci
2. organizace podmínek pro vyšetřování
3. vyšetřování
4. léčba

1. první kroky pomoci

- zvládnutí vlastního šoku (emoce a jednání)
- zastavit skupinové násilí
- poskytnout oběti nejnutnější pomoc (láska, soucit, odvaha)
- přivolat pomoc způsobem dle předem vypracovaného scénáře

2. organizace podmínek pro vyšetřování:

1. zalarmovat další pedagogy a domluvit se s nimi o spolupráci při vyšetřování (nenechat žáky ani chvíli bez dozoru) – *způsob, personální zajištění, kompetence, koordinace*
2. zabránit domluvě na křivé skupinové výpovědi – *způsob zajištění /rozdělení skupiny-personální zajištění, prostorové zajištění, koordinace*
3. pokračovat v pomoci a podpoře oběti - vyhledat lékařskou pomoc, oznámit rodičům - *personální zajištění, způsob sdělení, obsah*
4. ohlásit celou věc policii – *personální zajištění, obsah, způsob*

3. vyšetřování

cíl: přesné zmapování situace:

1. co se stalo ? co tomu předcházelo?
2. co kdo dělal ? jak to dělal?
3. co dělali ti, co nic nedělali?
4. co jsi dělal/a ty?
5. komu se co stalo?

zásady:

1. zásadně nekonfrontovat oběť s agresorem
2. zabránit domluvě pachatelů
3. zabránit zinscenování křivé výpovědi
4. využít momentu překvapení – rychlost, důslednost, jednotnost
5. nechat rozhovory s agresory nakonec
6. dokončit vyšetřování tentýž den

postup vyšetřování

globální strategie - všichni

1. rozhovor s informátory
2. nalezení vhodných svědků
3. individuální /konfrontační rozhovory se svědky
4. rozhovor s agresory, konfrontace mezi agresory

b, externí ochrana

1.úprava toků informací - jednotné prohlášení dle zpracovaných zásad krizové komunikace

Krizový scénář – práce se třídou

Informace (informátor, kdokoliv kdo na problém upozorní)

Struktura pásma (např.: diagnostický program Mgr. R. Ježkové: „Neubližuji mi!“, který mapuje vztahy ve třídních klimatech, *popř. je možné zvolit i jiný typ programu pro práci se třídou např. vrstevnický program Nory Martinové, Rychnov na Kněžnou – viz časopis Prevence, apod.*

! Odhad závažnosti onemocnění – zvážit stádia (počáteční, pokročilé, neobvyklá forma šikany)

4 kritéria:

- e) **způsob chování a vypovídání obětí a svědků**, je to moje pokud jsou otevření, ochotní pomoci a nesouhlasí se špatným chováním (viz tabulka),
- f) **závažnost a četnost agresivních projevů**,
- g) **čas** – jak dlouho šikanování trvá,
- h) **počet agresorů a obětí**.

Oznámení vedení školy, nástin řešení a vymezení rolí (kdo, co bude dělat – jednotný postup).

!! Správné řešení u případů šikanování mezi dětmi a mládeží záleží na Vaší jednotnosti a důslednosti.

Popis pásma mapující vztahy v třídním klimatu:

1. techniky – mapující klima ve třídě (ŠMP)

- výběr technik cílených pro tuto problematiku (např.: Jména, Přezdívky, Had, Místa si vymění, Ruce, Loď, Tiché řady, Míček: Co mám /nemám rád(a)), apod.

2. sociometrie (ŠMP, VP)

- zvláštní místnost

- individuální práce se žáky

3. **práce se třídou (komunitní kruh)** (ŠMP, VP, ŠSP) za účasti TU
- pojmenování problému ve třídním klimatu

4. **Vypracování závěrečné zprávy**(ŠMP, VP)

- důvěrná
- popis I., II., III. části pásma k mapování vztahů
- závěr
- doporučení, rizika, odkaz na metodický pokyn MŠMT ČR čj.: 28275/200-22

5. **Info a diskuze TU, ŠMP, VP, VŠ**

- popis dění ve třídě
- kroky k řešení
- role pedagoga

6. **Kulatý stůl „INFO“** (ŠMP, VP, VŠ)

- schůzka s pedagogy, kteří ve tř. učí – seznámení s problematikou
- pedagogický sbor

7. **Schůzka s rodiči** (VŠ – písemná forma)

- „mimořádná“
- účast TU, VP, ŠMP, VŠ
- seznámení se problémem (obecně) ne jmenovitě!
 - pokud má zákonný zástupce zájem mluvit vždy individuálně se zákonným zástupcem o jeho dítěti

8. **Výchovná komise**

- písemná forma vyzvání
- struktura - viz

Nástin struktury výchovné komise:

- Úvod, přivítání – *vedení školy*
- Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora) – *vedení školy, popř. řešitel problému (ŠMP, VP, TU)*
- Jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování – *vedení školy*
- Vyjádření zákonných zástupců

- Možná navrhovaná řešení ze strany zákonných zástupců, (možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou).
- Seznámení rodičů s konkrétními možnými řešeními, které navrhuje škola – *vedení školy*
- Domluvit se na časovém horizontu (z hlediska nápravy chování agresora) - *TU*
- Zpětná kontrola (zda se situace zklidnila) - *TU*
- ***Nezapomenout upozornit rodiče na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou - vedení školy***

Pozn. zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.

Z tohoto jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, struktura, závěr (na čem jsme se dohodli) podpisy všech zúčastněných, souhlas rodiče, že byl s celou záležitostí seznámen a s navrhovanými řešeními souhlasí.

Využity materiály Mgr.R.Ježkové.

9. Práce se třídou

PREVENCE: bezpečné klima, kamarádské vztahy – charta třídy: nastavení pravidel (spolupráce učitel + žáci)

- třídnické hodiny, výuka,
- výlety,
- víkendové akce,
- adaptační pobyty.

